

การตรวจสอบสถานที่กำจัดมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่น

มนตรี เกียรติเผ่าพันธ์^๑* สิริธร จังโกฏี^๑ วิทยา คงแหลม^๑ มงคล ธนะนาวานุกุล^๑ ปารรณนา ยูนะศิริ^๑
เสรี มหาวีชัย^๑ ธิดากร วันจันทร์^๑

เพื่อให้การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทสถานที่กำจัดมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑๐ (ขอนแก่น) จึงซักซ้อมแนวทางการดำเนินงานของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษในการเข้าตรวจสอบสถานที่กำจัดมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่น ไว้ดังนี้

๑. การเข้าตรวจสอบสถานที่

- อ้างอิงตามมาตรา ๘๒ (๑)๒: เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษมีอำนาจในการเข้าไปในสถานที่กำจัดมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็น "แหล่งกำเนิดมลพิษ" หรือ "เขตที่ตั้งของระบบกำจัด ของเสีย"
- เหตุผลในการเข้าตรวจสอบ:
 - เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้
 - เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ เช่น มีเรื่องร้องเรียนเรื่องกลิ่นเหม็น น้ำเสียไหลสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ หรือได้รับข้อมูลข่าวสารว่ามีการจัดการมูลฝอยที่อาจไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แม้จะยังไม่มีการร้องเรียนก็ตาม

๒. ขั้นตอนการตรวจสอบและมาตรการที่ใช้

- ตรวจสอบตามหลักเกณฑ์: เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ จะเข้าตรวจสอบเพื่อดูว่าราชการส่วนท้องถิ่น มีการจัดการมูลฝอยตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานที่กำหนดในประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องหรือไม่
- สิ่งที่ต้องตรวจสอบ:
 - สภาพการทำงานของระบบกำจัดของเสีย (เช่น ระบบบำบัดน้ำชะขยะ)
 - การจัดเก็บ ขน และกำจัดมูลฝอย
 - ข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับการดำเนินงาน

• การจัดการเมื่อพบการกระทำผิด:

- มาตรา ๘๒(๒): ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ราชการส่วนท้องถิ่น แก้ไข ปรับปรุง หรือซ่อมแซมระบบกำจัดของเสีย เพื่อให้การจัดการเป็นไปอย่างถูกหลักวิชาการ
- มาตรา ๘๓: หากการกระทำผิดยังคงมีอยู่ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ สามารถเสนอแนะให้หน่วยงานผู้มีอำนาจสั่งการ (เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด) ดำเนินการทางกฎหมาย เพื่อบังคับให้ราชการส่วนท้องถิ่นแก้ไขปัญหา

๓. การดำเนินการหากถูกขัดขวาง

- อ้างอิงตามมาตรา ๑๐๔: หากเจ้าหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นขัดขวางหรือไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าตรวจสอบ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษสามารถแจ้งว่าการกระทำดังกล่าวมีบทลงโทษจำคุกหรือปรับตามที่มาตรานี้กำหนดไว้
- มาตรา ๘๓: ในกรณีที่การขัดขวางยังคงมีอยู่ เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ สามารถประสานงานกับหน่วยงานที่กำกับดูแลราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีการสั่งการให้ราชการส่วนท้องถิ่นให้ความร่วมมือในการตรวจสอบ

๔. การชดใช้ค่าเสียหาย

- มาตรา ๙๖ (ความรับผิดโดยเด็ดขาด): หากการจัดการมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่นใด ทำให้ประชาชนได้รับอันตราย (เช่น เจ็บป่วย) หรือทรัพย์สินของรัฐ (อาทิ แหล่งน้ำธรรมชาติ) เสียหาย ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทน โดยไม่ต้องพิสูจน์เจตนา/ความประมาท
- มาตรา ๙๗ (ความรับผิดต่อทรัพยากรธรรมชาติ): เช่น กรณีน้ำชะขยะทำลายแหล่งน้ำธรรมชาติ ถือเป็นการทำลายทรัพยากรของรัฐ ราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรที่เสียหายไป

¹ สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษที่ ๑๐ (ขอนแก่น) *Corresponding author: ✉ kietpawpan@gmail.com

² พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม